

Orimattilan Kaupunki / Elinvoimavaliokunta

HAKEMUS ELINVOIMAVALIOKUNNALLE SIOITUSLUPA- JA KAIVULUPAMAKSUISTA

Orimattilan kaupunki on kaupunkikehitys- ja teknisessä valiokunnassa 23.1.2024 päättänyt (6 §), että sijoitus- ja kaivulupamaksut koskevat jatkossa myös kaupungin omistamia tytäryhtiöitä. Maksua ei päätöksen mukaan kuitenkaan peritä, jos työ tehdään kadun rakentamiseen liittyvän työn kuten uudisrakentamisen tai peruskorjauksen yhteydessä.

Perusteena maksuille on kyseisessä päätöksessä mainittu mm. seuraavat asiat:

- Ohjata yleisille alueilla tehtäviä kaivantoja lyhyeen aukioloon ja töiden yleiseen yhteensovittamiseen.
- Pyrkiä varmistamaan suunnittelun ja toteutuksen hyvä taso ja huolehtimaan siitä, että kaivutöiden yhteydessä ei vahingoiteta alueella ennestään olevia johtoja, laitteita tai katurakenteita.
- Töistä selvillä olo on tarpeen siksi, että kunnalla on velvoite ohjata, valvoa, ajoittaa ja sovittaa yhteen töitä ja niiden suorittamista niin, että töistä liikenteelle tai muulle käytölle aiheutuvia haittoja voidaan estää ja vähentää.
- Tarkoituksena on lisäksi huolehtia kadun ja yleisen alueen pitämisestä turvallisena, esteettömänä ja viihtyisänä maankäyttö- ja rakennuslain edellyttämällä tavalla.
- Tavoitteena on ensisijaisesti aiheuttaja maksaa -periaatteen soveltamisella pyrkiä minimoimaan kadulla ja yleisillä alueilla tehtävistä töistä alueiden käyttäjille aiheutuvia haittoja.

Kunnalla on pykälätekstin mukaan ”oikeus periä maksu katu- ja yleisellä alueella tehtäviä töitä koskevien ilmoitusten tarkastamisesta ja töiden valvonnasta aiheutuneista kustannuksista. Samoin kunta saa periä maksun kadun ja yleisen alueen tilapäisestä rajaamisesta työmaana pois yleisestä käytöstä. Maksun perusteena on käytetty aika, alueen laajuus ja alueen keskeisyys.”

Orimattilan Vesi Oy:n näkemys maksukäytännöstä sekä perusteet maksukäytännön muutokselle:

Orimattilan kaupunki laskutti Orimattilan Vesi Oy:ltä vuonna 2025 vesijohtosaneerausta koskien yhdestä kaivannosta 4800 € kaivulupamaksua. Kyseisessä saneerauskohteessa oli yli 20 kaivantoa, joista yksi sijaitsi kaupungin omistamalla maa-alueella. Kyseinen lasku on asian käsittelyn ajan selvitystilassa. Kaivanto sijaitsi Sainiontien varressa kaupungin metsätontilla eli alueella, jossa kaivannosta ei ollut käytännössä mitään haittaa kenellekään. Kyseinen kaivanto oli auki noin 5 kk eli työmaan alusta loppuun. Pitkä ajanjakso johtui

siitä, että saneerauskohteessa saneerattiin poikkeuksellisen pitkä osuus eli noin 2,9 km päävesivesijohtoa. Kyseisen kaivannon osalta haittana eivät olleet maakaapeloinnit, muut putket, kadun rakennekerrokset, asfaltin rikkoutuminen, ajoneuvoliikenne, kevytliikenne, maisemahaitta tai oikeastaan mikään mukaan syy. Kyseisessä kohdassa ei ajoneuvoliikennettä juuri ole, koska kyseessä on päätyvä tie. Laskun mukainen 4800 € kaivulupamaksu on olosuhteet huomioiden kohtuuton. Toisaalta kaivantojen sijaintikaan ei voi Orimattilan Vesi Oy:n näkökulmasta olla syy tämänkaltaiselle laskutukselle, koska valtaosa verkostosta sijaitsee taajamissa katujen alla. Asemakaava-alueelle osuvalle saneeraukselle kaivulupakustannukset ovat siis suuremmat.

Kaivulupamaksun periminen kaupungin omalta tytäryhtiöltä eli Orimattilan Vesi Oy:ltä ei ole tarkoituksenmukaista, koska kaupungilla on muitakin keinoja ohjata tytäryhtiön toimintaa kuin sisäiset maksut. Orimattilan Vesi Oy on kaupungin 100 % omistamana tytäryhtiönä vastuullinen toimija, joka toimii omistajan ohjeiden mukaisesti. Siksi toteutuksen hyvä taso ei liene ongelma. Orimattilan Vesi Oy:llä ei ole intressiä pitää kaivantoja auki pidempään kuin on työmaan kannalta pakko. Käytännössä vesihuoltosaneeraukset ovat hitaita toteuttaa, koska mm. sijaitsevat infraputkista- ja -verkoista syvimmällä maan alla, haaroja on paljon ja laadunvarmistus on monivaiheinen.

Orimattilan Vesi Oy on velvoitettu rakentamaan, ylläpitämään ja saneeraamaan verkostoa Orimattilan kaupunginvaltuuston päättämällä vesihuoltolain mukaisella toiminta-alueella toimittakseen terveydensuojelulain ja -asetuksen mukaista talousvettä asiakkailleen. Vesihuolto on peruspalvelua ja Orimattilan Vesi Oy:n hoitaessa tätä peruspalvelua, se joutuu maksamaan korvausta kaupungille lainmukaisten velvoitteiden hoitamisesta kaupungin itse tytäryhtiölleen määrittämällä toiminta-alueella.

Orimattilan kaupungin edellinen kaivulupahinnasto oli vuodelta 2007 ja siinä ei kaupunkikehitys- ja teknisen valiokunnan pykälätekstin 23.1.2024 mukaan kyseisiä maksuja tytäryhtiöiltä peritty. Tältä osin voidaan siis olettaa, että tytäryhtiöiltä ei ole välttämätöntä kyseisiä maksuja periä eikä tytäryhtiön tai peruspalvelua toimittavan Orimattilan Vesi Oy:n maksuvapautus olisi perustelematon poikkeus muihin johtorakentajiin nähden.

Saman pykälätekstin 23.1.2024 mukaan kunnalla on ”oikeus periä maksu” ja ”kunta saa periä maksun” kuten tämän hakemuksen ensimmäisen sivun viimeisessä kappaleessa on todettu. Kyse ei siis ole velvollisuudesta vaan mahdollisuudesta periä kyseisiä maksuja.

Hinnaston mukainen sijoituslupamaksu sekä tarkastus- ja valvontamaksu 150 €/lupa (0 % alv.) on Orimattilan Vesi Oy:n näkemyksen mukaan perusteltu, koska kaupungillekin syntyy kuluja lupahakemuksen käsittelystä sekä alku- ja lopputarkastuksesta. Sen sijaan hinnaston mukainen vuorokausimaksu työmaan ajalta ei ole ainakaan Orimattilan Vesi Oy:n osalta tarpeellinen eikä perusteltu edellä mainituin perustein.

Hinnastossa lukee jo nykyisin, että taksojen määrittämisessä voidaan käyttää erityisistä syistä harkintaa.

Orimattilan Vesi Oy:n hallituksen esitys:

Orimattilan Vesi Oy esittää, että peruspalvelua tarjoavalta sekä Orimattilan kaupunginvaltuuston päättämällä toiminta-alueella lakien ja asetusten edellyttämiä velvoitettaan hoitavalta Orimattilan Vesi Oy:ltä laskutetaan jatkossa edellä mainituin perustein kaivu- ja sijoituslupamaksujen osalta vain tarkastus- ja valvontamaksu 150 €/lupa, mutta ei vuorokausimaksua työmaan ajalta.

Orimattilan Vesi Oy:n hallitus